

MAGYARORSZÁG LOS ANGELES-I FŐKONZULÁTUSA

SCRIPTAMENT NYÍLT IRAT

Zsirószám: 1073/LOS/2016
Tájékoztatásra: TDF
Tárgy: Tét jelentés felterjesztése
Dátum: 2016. június 18.
Készítette: Erdei Balázs Tét attasé (LOS/SF)
Intézkedést igényel: IGEN / **NEM**
Jellege: POLITIKAI / **GAZDASÁGI** / EGYÉB

Hivatkozva Központ 1423/TDF/2016 számú táviratára az alábbiakban felterjesztjük Erdei Balázs Tét attasé jelentését.

Dr. Kálmán László főkonzul tudománydiplomáciai és külgazdaság-fejlesztési koncepciója részeként 2013 decemberében megalakította az USA Nyugati Parti Magyar Tudósklubot. Ugyanennek a koncepciónak a részeként 2014-ben személyesen javasolta Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszternek, hogy a magyar innovációs kapcsolatok ápolása, a tudománydiplomáciai, külgazdasági országimázs építése érdekében Magyarország létesítsen Alkonzulátust a Szilícium Völgyben. 2016 márciusában Santa Clara-ban Magyar Levente gazdaságdiplomáciáért felelős államtitkár hivatalosan is megnyitotta a magyar diplomácia egyedülálló státuszú tudománydiplomáciai, innovációs és külgazdasági alképviselőjét.

2015 októberében érkezett Los Angeles-be Erdei Balázs (akkor még) külgazdasági attasé, hogy az Alkonzulátus megnyitásának előkészítésével összefüggő feladatok ellátására. Az év utolsó negyedében a Kormány határozatának megfelelően a KKM több szervezeti egysége összehangolt együttműködésben segítette az Alkonzulátus adminisztratív háttérének hazai megalapozását. Eközben LOS és WAS a State Department központi és helyi szerveivel egyeztetve aprólékos munkával az alképviselő beindítását, megalapozva a magyar tudományos-innovációs hagyományok észak kaliforniai képviselőjét, a kapcsolatokban rejlő lehetőségek kiaknázását. Erdei Balázs KGA végül 2016 januárjában – minden szükséges KKM és US Department of State feltétel és jóváhagyás megléte birtokában – foglalhatta el állomáshelyét a San Francisco-i Öböl déli részében, a Szilícium Völgy szívében.

Az Alkonzulátus szakmai-kapcsolati háttérének kiépítése érdekében Erdei Balázs, második kaliforniai KGA még az állomáshelytől 500 km-re lévő Los Angeles-ben elkezdte felvenni a kapcsolatot a Tudósklub vezetésével, tagjaival, az üzleti élet és a startup ökoszisztéma aktív szereplőivel, szervezeteivel (pl. WeWork, BootstrapLabs, magyar startup közösségek stb.). Mindezekre kiváló alkalmat adtak az európai KGA-k szilícium völgybéli túrájáról érkező hírek, szakmai (azóta személyes is) kapcsolatok, a budapesti Amerikai Nagykövetség által szervezett Powergen kkv delegáció, vagy a Nemzeti Agrárkutató és Innovációs Központ részéről a Wheat Initiative tudományos tanácsulása és a Plant and Animal Genome XXIV konferenciák kapcsán érkező megkeresések. Felvettük a kapcsolatot a las vegas-i CES vilákiállításra érkező magyar kisvállalkozói résztvevőkkel, illetve egyikük számára (Brewie) azóta már konkrét segítséget is nyújtottunk piacra jutási törekvéseikben.

Az Alkonzulátus hivatalos, ünnepélyes megnyitására 2016 március 21-én került sor, ennek során a helyszínt adó Santa Clara város polgármester-helyettese és a San Francisco Bay Area Economic Council igazgatója méltatta az új magyar diplomáciai alképviselőt létesítését. Erdei Balázs, az Alkonzulátus ügyeinek vitelével megbízott beosztott diplomata 2016 március 1-től tudományos és technológiai attaséként funkcionál.

Észak Kalifornia KFI rendszereinek sajátossága, fejlődési irányai, prioritások

Észak Kalifornia, a San Francisco-i Öböl környéke és szűkebb értelemben a Szilícium Völgy ma a tudományos élet egyik fellegvára, a csúcstechnológiai iparágak bölcsője és a technológia intenzív ágazatok, vállalkozások innovációs eredményeit, a kapcsolódó tőkebefektetések, cégalapítások és tudás volumenét, ütemét tekintve egyértelműen világelső. A világ minden részéről áramlanak ide a vállalkozásfejlesztést tanulni kívánók, a startup cégalapítók, a startup ökoszisztéma előnyeit kihasználni szándékozó nagyvállalatok, felsőoktatási és állami képviselők, élvonalba tartozó technológiai szakemberek, mérnökök, kutatók és fejlesztők. A Szilícium Völgyben több kockázati tőke talál még manapság is kihelyezésre, mint az Egyesült Államok összes többi részén együttvéve – nem véletlen, hogy az USA 4 leggazdagabb (legnagyobb átlagjövedelmű) megyéjéből 3 itt található, komoly fejtörést okozva az újonnan érkezőknek.

Az okokról számos elmélet közül ma leginkább AnnaLee Saxenian megközelítése¹ tűnik elfogadottnak, amely szerint noha élvonalbeli felsőoktatási intézmények, első osztályú iparági szereplők és befektetésre váró kockázati tőke metszete, kritikus tömege máshol is megtalálható, egyes kulturális és szokásjogi jellemzők emelték és tartják világszerte utánozni vágyott etalonként a Szilícium Völgyet. Ezen jellemzők közül kiemelkednek:

- az egyetemek eltökéltsége a vállalkozásfejlesztési ismeretek gyakorlat-közeli oktatása iránt, a végzéshez közelítő hallgatók, kutatók vállalkozói irányba történő biztatása, az egyetemokről kikerülő spinoff-ok támogatása, a vállalkozói és oktatói

¹ Saxenian könyvének egyik kiváló összefoglalása: <http://www.inc.com/magazine/19940201/2758.html>

- szféra közötti átjárhatóság, az egyetemek hajlandósága a nagyok mellett a kiforratlan és kockázatos startup cégekkel való együttműködésre,
- az akár élvonalbeli technológiai cégek relatív nyitottsága, laza vezetési stílusa, horizontális, projektközpontú felépítése, gyors reagáló képessége, helyi leányvállalatok jóval nagyobb lokális kockázatvállalási, kapcsolatépítési, akvizíciós hajlandósága,
 - a befektetést kereső kockázati tőke a szokásosnál jóval nagyobb megközelíthetősége, kockázatvállalási, gyakorlati tanácsadási hajlandósága, kudarctűrő képessége, iparági szakismerete és specializációja, az egykori startup cégeket sikerre vivő tehetős rétegek ismételt megjelenése korai fázisú befektetőként és mentorként,
 - egyéb általános kulturális összetevők, mint a merev, titoktartásra építő céges határvonalak helyett a nyitott információáramláson alapuló szakmai-emberi hálózatokban való gondolkodás, a képzett munkaerő magas fokú mobilitása, a kudarc elfogadottsága, a különböző etnikumú, szakmai-demográfiai háttérű szakértelem találkozása, a vállalkozói életforma megbecsülése, az alaposan rétegezett támogató struktúrák, kiegészítő szolgáltatók nyitottsága, elérhetősége, fejlettsége, a B2B/B2C keresleti oldal fogékonysága a kipróbálatlan újdonságokra, és általában a startup ökoszisztéma sehol máshol nem tapasztalható összetettsége.

A fentiek miatt – főként helyben – evidenciaként kezelik, hogy a jövő nagy fejlődési potenciállal rendelkező kutatás-fejlesztési, innovációs irányzatai kivétel nélkül jelen vannak, sőt a Szilícium Völgyben bontakoznak ki, kerülnek tesztelésre (internetre kapcsolt okoseszközök – Internet of Things, biotechnológia, szenzor alapú agrártechnológiák, virtuális és kiterjesztett valóság – VR/AR, pénzügyi technológiák, mesterséges intelligencia, robotika, tiszta energiák, adatfeldolgozási technológiák – big data science, közösségi média, nanotechnológia, nanomedicina stb.).

Kétoldalú együttműködések, bilaterális projektek

Az Amerika-szerte tapasztalható tendenciák többségéhez hasonlóan a Szilícium Völgy térsége élen jár abban is, hogy az olyan gyakorlatias megközelítésű, gyakran konkrét projekt alapú, legtöbbször informális kezdeményezésű együttműködések részesítik előnyben, amelyek kutatók, kutatási-szakmai műhelyek, vállalkozók, vállalkozások, projekt csapatok stb. között jönnek létre. Azért az USA-ra jellemző módon az együttműködések jelentős részét igyekeznek üzleties felfogással idővel szolgáltatási szerződéssé konvertálni, ahol a – nem ritkán európai mércével jelentős összegekről szóló – teljesítési és fizetési szerződések, illetve a szellemi tulajdonjogok kezelése már röviden és lényegre törően, de teljes körűen szabályozásra kerül.

Magyar Levente gazdaságdiplomáciai államtitkár 2016. március 21-én együttműködési szándéknyilatkozatot írt alá a Magyar Nemzeti Kereskedőház nevében a UC Berkeley Egyetemmel a magyar vállalkozásfejlesztési és startup világ bekapcsolásáról az egyetemen

folyó világszínvonalú oktatási és gyakorlati alapokon nyugvó inkubációs és akcelerációs tevékenységekbe. Az egyetemen egymással is versengő számos innovációs központ tapasztalatainak és kapcsolatrendszerének kihasználhatóságának feltételeit további tárgyalások mentén térképezzük fel a hazai startup ökoszisztéma szereplőinek igénye alapján.

Multilaterális együttműködések

Magyarország az ELTE ICT Labs nóduszon keresztül aktív tagja az Európai Unió Digital Labs elnevezésű kezdeményezésének a Szilícium Völgyben. 2016 márciusában hazánk meghívást kapott egy, a Digital Labs által benyújtott EU-s pályázat támogatására, amelyet a Központ egyetértésével biztosítottunk. Az EURICUS pályázat sikere esetén a résztvevő európai országok összehangolhatják a San Francisco-i Öbölben végzett innovációs, startup akcelerációs tevékenységeiket, kihasználhatják a közös fellépés jelentette előnyöket, láthatóságot.

Hasonló okokból javasolható, hogy Magyarország kezdeti tevékenységeit a magyar háttérű startup csapatok támogatása terén helyi szinten lehetőség szerint koordináljuk a többi visegrádi ország jelen lévő képviselétével. Lengyelország és Csehország több éve sikeres (sőt uniós források felhasználásával működő) programokat kínál a tengerentúlról érkező technológiai csapatai számára, és van hagyománya a közös fellépésnek a korábbi évekből is a befektetők figyelmének felkeltése, partnerkeresés, mentorok bekapcsolása, rendezvényeken való jelenlét összehangolása esetében.

Ipari K+F, innováció, startupok

Erdei Balázs KGA számára az állomáshelyre megérkezést követően szinte azonnal lehetőség támadt az üzleti élet innovatív szegmensének azon részével találkozni, akik Magyarországi szakmai befektetésekben gondolkodnak. 2016 február elején San Francisco térségében járt Bolla Szilárd HIPA alelnök delegációja, s az akkor felkeresett, fejlett technológiákat alkalmazó piacvezető cégeknél bemutattuk a kedvező magyar beruházási környezet komparatív előnyeit. Az akkor felkeresett cégek és ügyvédi-pénzügyi szolgáltatók (Brighterion, Rambus, Sigma Design, Emcore, Workday, Cadence, Foley, Reed Smith, EY stb.) képviselőivel a kapcsolattartás azóta is folyamatos, a follow-up megkeresések alapján elmondható, hogy a magyarországi befektetések a döntéshozók célkeresztjében vannak.

Általánosságban elmondható, hogy a szilícium völgybéli startup ökoszisztéma működéséhez elengedhetetlen az ipari K+F, innovációs szereplők nyitottsága, hozzájárulása, piaci felvevőképessége és a beszállítói igényeket érintő iránymutatása. A Völgyben aktív inkubátorok, akceleratorok, startup és befektetői csoportok, szolgáltatók saját jól felfogott érdekükben rendkívül szoros kapcsolatot ápolnak az iparági szereplőkkel, gyakran fizikai jelenlétet is kínálva a képviselőiknek irodáikban. A nagyvállalatok ezzel összhangban élénken figyelnek a piac, a startup felhozatal legkisebb rezdüléseire is, hiszen jól tudják, hogy

mai piaci előnyeik pillanatok alatt szertefoszlathatók egy-egy újabb, forradalmian sikeres startup térnyerésével (pl. Uber, AirBnB).

A szakmában kész tényként kezelik, hogy a technológiai újítások jövedelmezőségének életciklusa folyamatosan rövidül, a piacok igényeire a számtalan, rugalmasan alkalmazkodó startup közül nagyobb esélye van valamelyiknek azonnali választ találni. A nagyvállalati szereplők éppen ezért jellemzően a Szilícium Völgybe telepítik a leginkább kockázatvállaló, forradalmi újításokra leginkább nyitott képviselőiket, amely nem ritkán messze meghaladja a máshol található központ tulajdonságait. Felvettük a kapcsolatot, sőt helyenként már konkrét együttműködések megvalósításának lehetőségeiről tárgyalunk a térség legnagyobb, globális hatású technológiai vállalatainak képviselőivel (Apple, Google, Facebook, Ericsson, SAP, Oracle, vagy Czákó Judit new york-i KGA-val együttműködve a Tesla projekt kapcsán).

Mobilitás

A hazánkból érkező és oda tartó oktatók, kutatók főként a UC Berkeley Egyetemhez és a társadalomtudományokhoz köthetők, de jelentős a Stanford Egyetem vonzáskörzetébe érkező magyar innovációs szakemberek tapasztalatszerzése is (pl. Stanford Research Institute, Singularity University stb.).

A skandináv országokból érkeznek olyan kutatók (alapkutatás is), tudományos projektvezetők, akik a Nordic Innovation House szervezésében helyi innovációs környezetben tájékozódva szerezhetnek értékes információkat arról, hogy kutatási témájukban milyen piacrálépési lehetőségek merülhetnek fel². A skandinávok előtt nyitott program hazai létjogosultságát javasoljuk megvizsgálni.

A UC Berkeley Egyetemen folytatott follow-up tájékozódások során jutott tudomásunkra a I-Corps program, amely kutatók, kutatási projektvezetők innovációs környezetben történő megmértetését célozza egyfajta Lean Bootcamp stílusban. A National Science Foundation által támogatott program nemzetközi térnyerésére eddig nem volt példa, ám a helyi szervezőkkel kiépített kiváló személyes kapcsolatok megalapozhatják egy próba program hazai beindításának előkészítését.

Rendezvények

Szervezett eseményeink egy részében kiváló segítséget kapunk Voisin Éva tiszteletbeli konzul asszonytól, akinek évtizedek alatt kiépített kapcsolatrendszere megszólításra került februárban a HIPA delegáció érkezésére időzített üzleti reggeli során. Ugyanígy a májusi, az észak kaliforniai Magyar-Amerikai Kereskedelmi Kamara égisze alatt az Oracle kampuszán megrendezett „Networking Lunch” kedvező fogadtatású volt.

² <http://www.nordicinnovationhouse.com/reach>

Az Alkonzulátus hivatalos megnyitó ünnepségét körülvevő időszakban sor került hagyományörző megemlékezésre március 15-e alkalmával a helyi református közösséggel együttműködve, illetve az államtitkári delegáció részére szerveztünk egy kötetlen üzleti ebédet a helyi magyar startup közösség tagjaival is.

Igyekszünk jelen lenni a helyi magyar technológia érzékeny közösség saját rendezvényein, valamint a startup ökoszisztéma jelentősebb eseményein, noha ez utóbbiak többségén a részvétel komoly költségvonzattal (több ezer dollár) jár – ezt több esetben személyes és szakmai kapcsolatokon keresztül sikerült elengedtetni. Tudomásunk szerint a korábbi hazai tervekben még szereplő magyar részvétel az idei Launch fesztiválon vagy a BIO nemzetközi kongresszuson nem kis mértékben a magas költségek miatt került halasztásra.

Kiváló példája ugyanakkor a külgazdasági üzletfejlesztési, nemzeti promóciós és innovációs feladatok san francisco-i öbölbeli ötvözésének a F.I.C.B. 2016-os nagyrendezvénye, amelyen több tucat ország – köztük hazánk – borrendjeinek nagymesterei mutatták be legjobb kínálatukat az USA legfontosabb bortermelő vidékén, a Napa Völgyben. 2016 júniusában a magyar standon Erdei Balázs Tét attasé is hozzájárult a magyar borok hírnevének öregbítéséhez, illetve a köztes időszakban neves szakácsiskolákat és ételkészítő műhelyeket látogatott végig a Zila Kávéház által küldött innovatív sütőformák egy-egy ajándékba adott példányával.

Tervek a jövőre, egyéb feladatok

Az idei első félévre tervezett, nemzetközi tudományos, innovációs és startup befektetői fórumokra szervezett – ám ezúttal elmaradt – magyar jelenlét tartós biztosítására törekszünk a jövőben a költséghatékonyság maximális kihasználása mellett. Ennek érdekében például a 2016 szeptemberében várható san francisco-i TechCrunch Disrupt rendezvényre várjuk a hazai szakmai háttérrel biztosító MNKH InnoTrade programban kiválasztott legkiválóbb hazai startup csapatok képviselőit, akiknek érdemes lehet megfontolni a visegrádi együttműködésben és kiállítási megjelenésben rejlő lehetőségeket, a közös fellépés által kihasználható szinergiák kihasználását.

A jövőre nézve javasoljuk a jelentős helyi tapasztalattal rendelkező nemzetek képviselőivel való együttműködést (elsősorban V4, CEE10, EU), az eddig hazajelentett startup fogadási koncepciók (ún. soft landing base) hazai szakmai műhelyek bevonásával végzett intézményesítését, finomítását, egyes innovációs bilaterális projektek hazai létjogosultságának megvizsgálását (SRI, UC Berkeley programok, UC Market Access, Silicon Valley Forum, Nordic TINC-REACH stb.).

Az Alkonzulátusra alapvető, a tudományos-innovációs közeg, a startup ökoszisztéma szereplőinek kapcsolattartását, támogatását szem előtt tartó fókuszán túl a Los Angeles-i Főkonzulátus földrajzi távolsága miatt egyéb, kiegészítő feladatok is hárulnak. Ennek több összetevője is van, részvétel nemzetpolitikai, kultúrdiplomáciai jellegű rendezvényeken is

(cserkészbál, előadások, SF Hungarian Heritage Fesztivál), illetve protokoll eseményeken (pl. Tarics Sándor olimpiai bajnok, forradalmian innovatív építészeti megközelítéseket – épületek földrengésbiztos, izolációs alapozása – bevezető honfitársunk temetése). A kihelyezett konzuli napok helyszínéül a jövőben az Alkonzulátus épületét is alkalmasnak tartjuk.

Érdemes lehet megfontolni az Alkonzulátus tevékenységének, segítőkészségének – elsősorban hazai szakmai berkekben – online sajtó felületeken történő megjelenítését.

dr. Kálmán László
főkonzul